

UKZ

<https://komunistickizlocini.net/2016/03/13/kako-su-ubijali-zlikovci-iz-26-dalmatinske-divizije-partizan-ivan-gugic-olaksao-savjest-muhe-krv-i-plac-zena-silovanih-prije-smrti-pred-jamama/>

OŽUJAK 13, 2016 SVIBANJ 29, 2017KOMUNISTICKIZLOCINI.NET

KAKO SU UBIJALI ZLIKOVC IZ 26. DALMATINSKE DIVIZIJE (partizan **Ivan Gugi** olakšao savjest: Muhe, krv i pla žena silovanih prije smrti pred jamama...)

O partizanskim zlo inima, progovarali su i sami partizani. Za ove i sli ne postupke na žalost nitko nikada nije odgovarao.

Prošlost hrvatskoga naroda, krije mnoge tajne, ali i pri e u koje nikada nitko nije dovoljno zagrebao. O povijesti pa i zlo inima stoga bi se trebalo progovarati kako oni ne bi pali u zaborav, jer za njih nikada nitko nije odgovarao. **O zlo inima partizana** progovarali su i oni sami. Da je tome tako svjedo i **ispovijest Ivana Gugi a**, partizana 26. Dalmatinske divizije u kojem se progovara o pokolju hrvatskih zarobljenika kod Ljubljane i Ko evskog Roga.

Svakako je istina, da su iz vagona iznosili onesviještene i gdje kada lude ljude, a drugi su od slabosti i žege posrtali i padali putem. Te su onda pratioci tukli. Ubijanje je vršeno ispred jame i to uglavnom metkom u zatiljak, a neki su i živi skakali u jamu, duboku bar 50 metara. **Mnogi nisu bili još izdahnuli, nego su strašno jaukali u jami, nakon čega su partizani od vremena do vremena bacali bombe u jamu.** Od stanice do kasarne išli su pješice i još odjeveni, svjesni, da idu u smrt. Neki od zarobljenika su glasno protestirali i govorili ubojicama, da će doći dan pravedne osvete. Drugi su opet plakali.

Rođen sam u Veljoj Luci 1925. godine. Za vrijeme rata boravio sam kod kuće, kod svojih roditelja, sve dok me partizani nisu prisilno mobilizirali 10. rujna 1943. Bio sam u 26. dalmatinskoj partizanskoj diviziji, te sam bio određen na rad u engleskoj bolnici na Visu jer sam bio malodoban. U ožujku 1945. bio sam priključen XI. dalmatinskoj brigadi kod Gospića a nakon pada tog grada. Odatle sam pošao u borbe kod Trsta, te nakon pada Trsta dalje uz Solsku dolinu sve do sela Kranjske Gore, gdje smo stigli 15. ili 16. svibnja 1945. Ostao sam sa svojom jedinicom jedan dan, dok se nisu predale neke njemačke (Vlasovci u njemačkim uniformama). U Koruškoj sam ostao 6 dana, bio sam u Klagenfurtu i okolici. **Tu sam bio prisutan, kad su engleske vojske predavale hrvatske vojnike sa njihovim obiteljima ženom i djecom, koji su im se u vjeri bili predali te ih razoružane izručivali Titovim snagama.** Nakon toga poslani smo vlakom u Jugoslaviju, kroz tunel u Jesenice, jer nam saveznici nisu više dozvoljavali ostati u Koruškoj. Nakon jednog dana prebacili smo se pješice u Kranj (oko 24. ili 25. svibnja). U Kranju, i to to nije u Primskovu, ostali smo opet jedan dan. Tada je stiglo naredenje od štaba 26. divizije štabu XI. dalmatinske brigade, da se izaberu iz cijele brigade, koja je imala 4 bataljuna, najpouzdaniji komunisti, kako vojnici tako i vojnici, za neki povjerljivi zadatak. Od njih su stvorili posebnu grupu. Odmah mi je tada povjerljivo saopćeno moj mještani D. J., potporučnik, da su ljudi izabrani za ubijanje zarobljene hrvatske, slovenske i njemačke vojske i civila. Moja trećina (i ja osobno) bili smo određeni za pratnju i osiguranje ove novoformirane jedinice, koja je brojala sedamdesetak ljudi. Zapovijedao im je **kapetan Nikola Maršić** iz okolice Makarske, nekad zamjenik komandanta 2. bataljuna, a komesar grupe bio je Ivan Bokež, Crnogorac. Glavni komandant bio je major Simo Dubaji iz Kistanja kraj Šibenika, načelnik štaba IV. Armije, operativni odsjek. Sutradan, 25. ili 26. svibnja 1945. krenula je ova ubilačka grupa od 3. bataljuna u Ljubljani, gdje smo se iskrcali iz kamiona u logoru pred Ljubljanom s drvenim barakama. Tamo je bila masa zarobljenika – vojnika i civila, dapače i žena i cijelih obitelji. Doznao sam, da se logor zove Št. Vid: tamo je bila biskupska gimnazija, a ograden je bio žicom.

Nama nisu dali pristupiti me u logoraše, ali je ona izabrana eta ubojica ulazila u logor i plja kala satove, nalivpera, prstenje, zlatninu itd. Mi smo znali da ih vode na ubijanje. Našu tre u etu povezla su dva kamiona oko 10 sati istog dana za skupljanje i otpremu odje e poubijanih zarobljenika. Vozili su nas 4-5 km u pravcu Tržaške ceste, koja ide prema Trstu. Išli smo najprije natrag prema Ljubljani 1.5 km, a potom smo skrenuli desno i nastavili širim poljskim putom oko 3 km. Tu smo došli do selja ke ku e u vo njaku, iza koje je bila šumica i njiva, te neka jama oko 100 m daleko od ku e. **Došavši na mjesto vidio sam grupu zarobljenika, oko 50 ljudi, gdje ih skidaju i vežu žicom za ruke dva po dva za mišice; te parove su opet povezali izme u sebe žicom.** One, koji su padali od iznemoglosti ili straha, natovarili bi izme u dvojice ja ih da ih nose do jame. Tukli su ih. Zapovijedali su im, da pjevaju: “Sjeno-slama, ku a-jama”. Zarobljenike su skidali i vezali oni isti, koji su ih i ubijali. Prevozili su ljude kamionima u pratnji slovenske kurirske jedinice pod komandom nekog visokog plavokosog kapetana, Slovenca, borca od 1941. sa spomenicom. **Kamionima je stizala svaki sat otprilike jedna tura i to cijeli dan, svega oko 40 kamiona te su se nave er hvalili, da su ubili 800-1000 ljudi.** Da se slabije uje pucanje, stavljali su na engleske ru ne strojnice od 20 metaka tzv. “glušnik” na cijevi.

Ubijanje je vršeno ispred jame i to uglavnom metkom u zatiljak, a neki su i živi skakali u jamu, duboku bar 50 metara. Mnogi nisu bili još izdahnuti, nego su strašno jaukali u jami, nakon ega su partizani od vremena do vremena bacali bombe u jamu. Te žrtve su bili Hrvati i Slovenci. Ja sam se oko 11 sati

dovukao do jame i pogledao u nju, ali se nije ništa vidjelo. Zbog toga su mi Bokež i Marši udarili po šamar i ja sam pao okrvavljen u nesvijest. Našoj prate oji nije bilo dozvoljeno to gledati. Tu smo ostali do večeri i pakirali robu ubijenih. Vratili smo se oko 8 sati navečer u logor Št. Vid. Te večeri stiglo je narječje majora Sime Dubajića, da se ubijanje više ne vrši kraj grada, jer tako narod može saznati tajnu. Govorilo se, da će jamu minirati zajedno s mrtvacima, da se tako pokopa tajna. Inače, za vrijeme ubijanja posipali su živim vapnom krv oko jame, da se muhe ne kupe i krv ne zaudara. Kreš je donio neki seljak.

Sutradan smo pošli vlakom u Kočevje, koje je bilo jako razrušeno. Mi smo se naselili u neku polurazrušenu kasarnu oko 800 m izvan grada, gdje su nekad bile njemačke cete. Ubila keta bila je stigla prije nas, ali ih nismo više vidjeli. Oni su po pripovijedanju drugova bili otišli u šumu, daleko dvatrideset sati hoda, ali ja to točno ne znam. Znam samo, da su tamo bili partizanski logori za vrijeme rata. Ta šuma se zvala Kočevski Rog.

Zadatak mojeg ceta je bio, da najprije u kasarnu primimo one, koje su dopratili slovenski kurirski odredi, koji su ujedno u sobama s njim skidali robu, tražili oružje i zlato – bilo je nakupljeno 5-6 kg zlata, a za dragocjenosti je bio odgovoran komesar 3. ceta Ljubo Barbarić, Hvaranin. Mi smo slagali robu u bale i vozili na željeznicu stanicu kamionom. Rekli su nam, da će se roba preradivati u vojni kadijela. Naš zadatak je bio također uvati zarobljenike do dolaska kamiona i tovariti ih na kamione. Zapovjednik ceta bio je Pelješčanin Ivo Franković.

Ostali smo punih osam dana u Kočevju.

Stizalo je dnevno po 10 i više vlakova, s plombiranim (zatvorenim) vagonima, uvijek najmanje 10, a gdjekad i po 20. Te su ljude dovozili iz Ljubljane, a možda i iz drugih krajeva. **Većina su bili muškarci, ali manji dio žena, koje su silovali kod jame prije strijeljanja.** Bilo je nešto i nedoraslih mladića od 15 do 16 godina. Od onih, koji su prošli kroz moje ruke, bilo je više Hrvata nego Slovenaca. Ne znam, koje su cete tu bile ubijane. Svih ubijenih, u dvije jame – bilo je 30 do 40 tisuća u 8 dana. Ubojice su u nedjelju polazile na Bled na odmor nakon osam dana ubijanja, pa je uoči toga, u subotu, bio priređen neki ples za njih. Na plesu su se hvalili, da su likvidirali 30, 40 tisuća neprijatelja u 8 dana.

Prema odijelima, koja smo spremali u Kočevju, bilo je preko 30.000 ubijenih. Mi smo poslali iz Kočevja preko 20 vagona robe; dnevno smo slali 2 do 3 vagona robe.

Glede žena mogu izjaviti, njih nisu skidali kod naše kasarne nego, su ih do gubilišta vodili odjevene; silovali su ih kod jama i kasnije se tim djelom hvalili, napose neki Hvaranin Kačić Božo, počinu zastavnik. Žene su posebno jadno izgledale i neprestano su plakale. Bile su rastavljene od svojih muževa, koji su bili hrvatski vojnici i kod Kočevja ubijeni. Žene su bile odjevene u građanska odijela. Nama uopće nisu dali doći blizu žena, jer su obojice imali s njima svoje namjere. Osim žena vidio sam možda do 200 dječaka od 14-16 godina, njih su potukli sve, svi su govorili, da su nevini i da nisu ništa učinili, a mnogi su i plakali.

Vagoni sa zarobljenicima izgledali su strašno: pošto im nisu dali i izvan vagona radi tjelesnih potreba, to su vagoni bili zagađeni i puni smrada.

Nadalje nisu dobivali ni hrane ni vode na cijelom putovanju, a ne znam ni kako su ih hranili u logoru. Svakako je istina, da su iz vagona iznosili onesviještene i gdje kada lude ljude, a drugi su od slabosti i žege posrtali i padali putem. Te su onda pratioci tukli ili eventualno natovarili na leđa zdravijih i ja ih zarobljenika. Od stanice do kasarne išli su pješice i još odjeveni, svjesni, da idu u smrt. Neki od zarobljenika su glasno protestirali i govorili ubojicama, da će doći dan pravedne osvete. Drugi su opet plakali, spominjući ženu, djecu, majku.. Neki su govorili, da su učinili dobro i spašavali čak i partizane te molili, da ih poštede, ali nitko nije dobio milosti. Ispitivanja među zarobljenicima ili suđenja nije bilo: svi dovedeni u Kočevje imali su umrijeti.

Uoči sam, da je više ljudi pobjeglo ispred same jame, kada su večer vidjeli, da će za koji čas poginuti, te su onda riskirali život. Neki su se i spasili, ali su druge ubili partizani pucajući za njima.

Ja sam spasio nekoliko života i to u dva slučaja. Pred kasarnom u Kočevju opazio sam jedno poznato lice. Nisam znao u prvi čas, tko je pa sam ga zapitao: Otkud si ti? – On se sav tresao i nije mi odmah odgovorio. Pitao sam ga ponovno i ohrabrio ga, da bi on odgovorio: Ja sam Dalmatinac, s Korčule, iz Vele Luke. Kad sam ga pitao da li me poznaje, jer ja sam ga poznao, odgovorio je da me ne poznaje. Kad sam mu se predstavio, onda me prepoznao i poljubio, zaklinjujući me, da ga spasim. Ja sam potom otišao kapetanu Bokežu i garantirao svojom glavom za njega, govoreći da su ga Nijemci na silu odveli sa

sobom prigodom napuštanja Korčule i dali u hrvatsku vojsku (imao je tada 15 godina). Kapetan mi veli: dobro, ali ako doznamo, da je on pomagao Nijemcima ili ustašama, onda ni tebi nema više glave.

M.S. je stalno išao sa mnom u mojoj četi. Petnaestog dana stigao je povoljan odgovor u Tetovo, gdje mi je tada četa bila premještena. Tu je mali oslobođen, ali je ostao u četi još dvije godine na odsluženju vojnog roka.

Drugi je slučaj ovaj: Isti M. S. me molio, da pomognem njegovom satniku I. G. iz Slavenskog Broda, koji je bio u vagonu s drugim vojnicima i strašno trpio želu. Ja sam zagrabio vode iz gustijerne u kantu i odnio do vagona, koji mi je pokazao moj mještanin M. S. Kako sam poznavao pratioce, pustili su me da primem. Otvorio sam vagon i dao im piti. Kad se stražar odmakao dalje, ja sam pustio I. G. i druga četiri vojnika, koje je on izabrao, i oni su pobjegli preko željezničke pruge i neke livade u šumu prema jugu. Bila je veče, prvi suton i nisu ih primijetili. Prije bijega, u znak zahvalnosti, dao mi je neki zlatni lančić s vrata, srdačno mi zahvalio... Ja sam kasnije dobio petnaestak paketa iz Slavenskog Broda sa šunkama, brašnom, maštinom, kobasicama..., a i mi smo njima poslali nešto ulja i smokava. Mogao mi je slati pakete, jer mu je M. S. poslao u Slavonki Brod moju kućnu adresu pa su paketi stizali najprije na oca, a kasnije na mene, kad sam poslije četiri godine došao kući i 1949. (jer sam tako čer odležao 6 mjeseci u vojnom zatvoru na Novoj vesi u Zagrebu).

Nakon 8 dana prestalo je ubijanje. Čuo sam, da su neki ljudi u civilu došli, koji su trebali minirati pećine i prekriti masovne grobove, a nakon toga su preko toga strašnog mjesta položili i zelene grane. **U subotu, zadnjeg dana ubijanja, došla je neka komisija viših oficira u uniformi, koju sam osobno vidio (bilo je 5-6 ljudi među kojima i pukovnik Dule Korać, Srbin s Korduna,** te ostali potpukovnici i majori), a uz njih je bilo i 2-3 civila u dobrim odijelima. Kod nas u kasarni zaustavili su se jedva pola sata, a primio ih je Simo Dubaji i komesar Ivan Bokež. Oni su gledali, kako mi pakiramo odijela te su posebnu brigu posvetili skupljenom zlatu i na kraju ga ponijeli sa sobom. Predao im ga je Bokež, a da nama nisu ostavili niti jedno pero za pisanje. Bokež nije kasnije imao neprilike radi predanog zlata, što znači, da je predao zlato u ruke ovlaštenim ljudima.

Nakon toga otišli su u šumu, kod jama – masovnih grobova. Pri dolasku komisije sam doznao, da im je zadaća utvrditi kako je obavljen posao masovnog ubijanja i jesu li dobro uklonjeni svi vidljivi tragovi masovnog ubijanja ljudi. Komisija nije dolazila natrag u Korčulu. Čule su se samo eksplozije iz šume (nekoliko njih uzastopce) te smo bili uvjereni, da se tim pokrivaju jame s tisućama mrtvih tijela.

Ubila četa otišla je u nedjelju ujutro vlakom na Bled preko Ljubljane (oko 7 sati). To sam kasnije doznao, kad su se ubojice vratile svojim četama u Makedoniju. Prišli su, da su bili dobro nagrađeni, da su dobili odmor na Bledu u nekom hotelu 10 ili 12 dana, da su bili vrlo dobro hranjeni i da su se sjajno zabavljali, jer su se kupali i imali žamce na raspolaganju, a svaku večer davana je za njih predstava. Svi su bili visoko odlikovani i svaki od njih je imao 2-3 odlikovanja, a imali su također i zlatne satove, fotografske aparate i slikovno. **Među tim najviše odlikovanim ubojicama bio je neki čepi Ante iz Makarske, kurir štaba brigade, omladinski rukovodilac, star 21-22 godine.** Poslije toga događaja mnoge od tih ubojica hvatali su živani napadaji – takozvana partizanska bolest.

Moja četa ostala je do nedjelje navečer u Korčuli, te je potom vlakom bila prebačena u Kranj, gdje smo ostali desetak dana i bili poslani dalje u Tetovo, u Makedoniju, kamo smo stigli 7. srpnja 1945.

Uredništvo/komunistickizlocini.net